

Herontwikkeling Boshovenseweg 21, Riethoven

Ecologische quickscan

In opdracht van Smolders Verspaning

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Boshovensestraat 21 Riethoven

Ecologische quickscan

In opdracht van Smolders Verspaning

Datum 9-11-2017

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	1710-1
<i>Tekst en samenstelling</i>	Jan Maassen
<i>Foto's</i>	Jan Maassen
<i>Foto op omslag</i>	Jan Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Boshovensestraat 21 Riethoven
<i>In opdracht van</i>	Smolders Verspaning Boshovensestraat 21 5561 AR Riethoven
<i>Contactpersoon</i>	Dhr. T. Smolders (Smolders Verspaning) Guido Bosmans (Crijns Rentmeesters bv.)
<i>Status</i>	Definitief
<i>Datum</i>	9-11-2017

© 2017 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
1.1	Aanleiding	8
1.2	Vraagstelling	8
1.3	Ligging van de planlocatie	9
1.4	Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	9
1.5	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
2	Wettelijk kader	14
2.1	Inleiding	14
2.2	Soortenbescherming	14
2.2	Gebiedsbescherming	16
2.3	Rode Lijst	16
3	Onderzoeksresultaat	18
3.1	Methodiek	18
3.2	Gebiedsbescherming	19
3.3	Soortenbescherming	21
3.3.1	<i>Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)</i>	21
3.3.2	<i>Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)</i>	23
3.3.3	<i>Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)</i>	24
3.3.4	<i>Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)</i>	25
4	Conclusie en aanbeveling	26
4.1	Gebiedsbescherming	26
4.2	Soortbescherming	26
4.3	Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	27
4.4	Mitigerende en compenserende maatregelen	27
4.5	Ontheffingsaanvraag	27
4.5	Vervolgonderzoek	27
4.6	Samenvattend	27
	Bronnen	30
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	32
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	33
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	36

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Smolders Verspaning heeft het voornemen tot de sloop van het grootste deel van de agrarische bedrijfsbebouwing op adres Boshovenseweg 21 binnen de gemeente Bergeijk. Binnen bebouwing die gespaard blijft heeft dhr. Smolders het voornemen om zijn bedrijf te vestigen.

De Ruimte voor Ruimtetitel voor stichting van een woning die de bedrijfssanering oplevert is verkocht. Het agrarisch bedrijf dat op het adres gevestigd is was tot 2 jaar geleden in gebruik voor de intensieve veehouderij. Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze herontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om de quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

De uitvoering van de plannen kan mogelijk gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden.

Deze quickscan probeert daarom de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden.

- Zijn er op de onderzoeklocatie beschermde planten en/ of diersoorten aanwezig of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten te verwachten?
- Is het onderzoeksgebied gelegen in de (naaste) omgeving van een beschermd natuurgebied?
- Is het uitvoeren van een vervolgonderzoek noodzakelijk?
- Is het noodzakelijk om een ontheffingsaanvraag voor de Wet Natuurbescherming in te dienen?

1.3 Ligging van de planlocatie

Het plangebied ligt binnen het buitengebied van de gemeente Bergeijk op een afstand 1,2 km zuidwestelijk van de bebouwde kom van Riethoven en 1,7 km noordwestelijk van de bebouwde kom van Bergeijk. Op de korte afstand van 0,5 km noordoostelijk ligt langs de Boshovensestraat de kleine bebouwingsconcentratie Boshoven. Het buitengebied ter hoogte van het plangebied wordt gekenmerkt door een geringe bebouwingsdichtheid van verspreid staande boerderijen en een afwisseling van monotone grootschalige landbouwgronden met beboste percelen. Het boerenerf waar het plangebied uit bestaat wordt aan de zuidwest en de noordwestkant omgeven door bos. Dit bos betreft droog naaldbos dat gedomineerd wordt door Grove den en van oorsprong aangeplant is als productiebos. Aan de oostkant grenst het plangebied aan een groot oppervlak open agrarisch gebied, waarbinnen kleinschalige landschapselementen geheel ontbreken. Binnen de droge omgeving ontbreekt open water en watervoerende elementen.

Fig.1. Ligging van het plangebied in de omgeving.

Luchtfoto: Google Earth

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft het erf van een boerderij met een (onbewoonde)bedrijfswoning (no.1 op fig.2) en verwaarloosde bedrijfsbebouwing op een rommelig erf. De bedrijfswoning is van een zakelijk architectuur die kenmerkend is voor agrarische nieuwbouw uit de jaren 70 van de vorige eeuw. Opvallend is de dakbekleding van bitumen. Op één stenen schuur is alle bedrijfsbebouwing buiten gebruik en vervult hooguit een functie als opslag en stallingsruimte. De hoofdbebouwing betreft een grote houten stal (no.3 op fig. 2), die waarschijnlijk stamt uit een tijd toen de agrarische bedrijfsvoering minder intensief was, en een veel moderner grote stenen stal (no.5) die geheel ingericht is voor de intensieve varkenshouderij. Ook tot de hoofdbebouwing gerekend kan worden een kleinere en relatief moderne stenen schuur (no.2) die aan de woning gekoppeld is. Deze is nog in gebruik, o.a. voor stalling van paarden, en staat niet op de nominatie voor sloop. Verder bevat het erf nog wat kleinere bebouwing, zoals een tweede houten stal (no.5) van dezelfde architectuur en ouderdom als de grote houten stal, een moderne open loods (no.6) waarvan het grootste deel van de gevelbekleding van metalen golfplaten is verdwenen, en een afgesloten stenen schuur (no.7) die nog geheel in gebruik is als stalling van landbouwmachines. Alle bedrijfsbebouwing bevat een dakbekleding van asbest golfplaten. Uitgezonderd de varkensstal is nergens en dakbeschot aanwezig of isolatiebekleding.

Op en rond het erf zijn verschillende soorten houtbegroeiingen aanwezig. Op het erf is tussen de varkensschuur (no.4) en kleine houten schuur (no.5) een eikenbosje aanwezig dat ontwikkeld is uit natuurlijke houtopslag en hakhout. Langs de achtergevel van de varkensstal aan de zuidoostrand van het erf is als erfafscheiding een rijtje naaldbomen aangeplant (Fijnspar en Grove den) met een stamdiameter die varieert rond de 50-60 cm. De erfafscheiding aan de noordoostrand van het erf met het achterliggend akkerland betreft een houtwal die zowel uit oorspronkelijke aanplant en natuurlijke houtopslag bestaat en een grote diversiteit aan soorten en groeivormen toont. In ecologisch opzicht een waardevol element voor vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren. Aan de zuidrand van het erf is tussen de oprit naar het erf vanaf de Boshovensestraat en naburig naaldbos een bosje aanwezig dat ontstaan is uit houtopslag van Zomereik. Dit bosje is van een lage natuurwaarde en bestaat voornamelijk uit jonge eiken van een geringe stamdikte die dicht opeen staan. Verspreid op het erf en in tuin van woning staan wintergroene sierstruiken aangeplant. Het erf zoals hiervoor beschreven biedt in het algemeen een rommelige entourage van vervallen bebouwing, onkruidbegroeiingen en rommelige hoekjes waar materialen, afval en afgedankte landbouwmachines zijn gedumpt. Verder is er een paardenwei aanwezig en een afgetrapt oppervlak grasland dat ook in gebruik is geweest als paardenwei.

Fig.2. Het plangebied is rood omkaderd. Luchtfoto: Google Earth

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De beoogde ingrepen betreft de sloop van het overgrote deel van de bedrijfsbebouwing (no.4,5, 6 en 7). Intact blijven woonhuis en de daaraan doormiddel van een tussenbouw aangekoppelde stenen schuur (no.1 en 2) en een deel van de grote houten loods (no.3). Loods 2 wordt gebruikt als bedrijfsgebouw. Niet bekend is in hoeverre de aanwezige houtbegroeiingen geamoveerd worden. Op het vrijgekomen grondoppervlak vindt de bouw van een woning plaats.

Foto impressie van het plangebied

Fig.3. Zicht op woonhuis en aangebouwde schuur (no.2)

Fig.4. Grote houten schuur

Fig.5. Binnenkant grote houten schuur

Fig.6. Zicht op varkensstal

Fig.7. Zicht op kleine houten schuur

Fig.8. Schuren 6 en 7

Fig.9. Rommelig erf

Fig.10. Houtwal aan noordostrand van het erf.

Fig.11. Naaldbomen aan zuidostrand van het erf.

Fig.12. Omgeving oost van het plangebied

Fig.13. Omgeving west (NNN-gebied)

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepalingen ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten; deze vallen onder de Habitat- en Vogelrichtlijn. De beschermde soorten van de habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeldt staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregime van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als “vast” kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregime en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffingsplichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 25 oktober tussen 11.00 en 12.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het geheel bewolkt, droog en weinig wind (wk.1). De temperatuur bedroeg rond de 14 graden C. Een weertype dat als rustig herfstweer beoordeeld kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

NNN-gebied

Ligging

-Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied maar grenst aan de noordwestkant en zuidwestkant daar wel direct aan. Aan dit NNN-gebied wordt door de provincie Noord-Brabant het beheertype “droog bos met productie” toegekend. Tijdens het veldbezoek kon geconstateerd worden dat dit bos voornamelijk uit naalddhout (Grove den) bestaat met een onderbegroeiing, waarbinnen massaal soorten als Brede stekelvaren, Gewone braam en Bochtige smeie voorkomen, die wijst op de invloed van stikstofdepositie. De natuurwaarde van dit type productiebos werd als laag beoordeeld.

*Fig.14. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de NNN-gebied (groen gemarkeerd oppervlak).
Bron: Provincie Noord-Brabant
Luchtfoto: Google Earth*

Effecten

-Het plangebied grenst aan NNN-gebied, maar maakt daar geen onderdeel van uit. Van een directe fysieke aantasting en afname van areaal is daarom geen sprake. Daar het plangebied aan NNN-gebied grenst kunnen factoren die op korte afstand werken als licht- en geluidsbelasting wel van invloed zijn. Van een toename van deze invloeden zal alleen sprake kunnen zijn tijdens de uitvoerende fase van sloop en herbouw. Immers de agrarische bedrijfsvoering met zijn vele direct verstorende invloeden op de omgeving verdwijnt en na de herontwikkeling komt een veel kleinschaliger bedrijfsfunctie die van minder invloed op de omgeving is voor in de plaats. De factor stikstofdepositie is de enige factor die op grotere afstanden werkt. Eveneens kan verwacht worden een afname van deze factor op de bestaande achtergronddepositie op NNN-gebied ten opzichte van de periode dat het plangebied als agrarisch bedrijf functioneerde, waarbij de intensieve varkensteelt een dominante factor was wat betreft stikstofuitstoot.

Conclusie

Op basis van bovenstaande analyse kan alleen tijdens de fase waarbinnen sloop- en bouwactiviteiten plaats vinden negatieve effecten op NNN-gebied niet uitgesloten worden.

Tijdens het veldbezoek is naburig NNN-gebied onderzocht op kwetsbare natuurwaarden, als jaarrond beschermde verblijfplekken en kwetsbare vegetaties, die bijzondere maatregelen of nader onderzoek eisen. Deze werden niet geconstateerd. Indien de nodige voorzorgsmaatregelen in acht worden

genomen om overmatige licht en geluidbelasting te voorkomen tijdens de uitvoerende fase worden geen negatieve effecten verwacht op NNN-gebied. Negatieve effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant blijvend aantasten worden ten gevolge van de herontwikkeling geheel niet verwacht. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Fig.15. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux). Groengekleurd gebied provinciale NNB, roodbruin gekleurd Rijks NNB. Gearceerd gebied hoge natuurwaarden (natuurparel en natura 2000)
Bron: Provincie Noord-Brabant

Natura 2000

Ligging

-Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreft Natura 2000 gebied *Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux* op hemelsbreed zo'n 8 km afstand. De beeklopen van de Run en Keersop op respectievelijk 2,6 km noord en 2,2 zuid van het plangebied worden als ecologisch verbindingsstructuur ook tot het Natura 2000 gebied gerekend.

Effecten en conclusie

-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. De factor stikstofdepositie is de enige factor die op grotere afstanden werkt. Het ligt niet voor de hand dat de herontwikkeling tot enige relevante bijdrage levert aan de achtergronddepositie van stikstof op Natura 2000 gebied. Daar de agrarische bedrijfsvoering verdwijnt wordt eerder een vermindering verwacht. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

Beschermde soorten van deze categorie uit de groepen van amfibieën, reptielen, insecten (libellen, vlinders, kevers) en weekdieren die op basis van de verspreidingsgegevens in de omgeving verwacht worden zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, hoogwaardig bosmilieu en zwak gebufferde waters om deze binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan te verwachten. De specifieke biotoopvereisten ontbreken geheel binnen het plangebied. De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmossen; ook deze kunnen op basis van de biotoopvereisten en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden. De enige soorten die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder kader).

Vleermuizen

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Gewone grootoorvleermuis verwacht worden. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis uitsluitend een boombewoner; grootoorvleermuizen en Ruige dwergvleermuis kunnen zowel bebouwing als boomholten bewonen, de beide andere soorten bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vooral de Gewone dwergvleermuis nabij het plangebied verwacht worden. In het algemeen ligt het plangebied in een omgeving die geschikt is voor soorten die zowel binnen een besloten landschap als open landschap foerageren.

Veldbezoek

Het plangebied bevat veel bebouwing die mogelijk verblijfsmogelijkheden kan bieden. Tevens bevat het plangebied enkele bomen die oud genoeg zijn om verblijfsmogelijkheden in de vorm van rottingsholen en spechtenholen te bieden.

Tijdens het veldbezoek werd alle bebouwing uitgebreid geïnspecteerd op verblijf, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen. Hierbij werd het volgende vastgesteld

- Alle schuren hebben een bekleding van asbest golfplaten, bij de gebouwen genummerd 3, 5, 6, en 7 (zie fig.2) ontbreekt een dakbeschot of isolatieplafond. Dergelijk dakbekleding is weinig isolerend en biedt daardoor een te weinig stabiel klimaat voor vleermuizen om daaronder te verblijven.
- Bij het deel van de bebouwing dat gesloopt wordt werden nergens stootvoegen vastgesteld die toegang kunnen geven tot spouwruimten
- De houten stallen (fig.2 no.3 en 5) werden over het algemeen weinig geschikt bevonden voor verblijf door veel inval van daglicht, tocht en weinig geschikte schuilmogelijkheden (b.v. in kieren tussen de houten balken van de draagconstructie en tussen dubbele houten wanden).
- De grote stenen varkensschuur was geheel verduisterd en nauwelijks toegankelijk voor vleermuizen. Binnen dit type stal dat special voor de intensieve veehouderij is ingericht worden zelden vleermuizen aangetroffen. Een verklaring kan zijn dat deze schuren voor vleermuizen onveilig zijn ten gevolge van aanwezigheid van ongedierte en de geringe mogelijkheden om daarvoor een veilige plek te vinden. Ook aan de buitenkant van de schuur werden geen geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd.
- de overige bebouwing biedt geheel geen schuilmogelijkheden (no.6) door het ontbreken van buitengevels (no.6) of geschikte schuilmogelijkheden (no.7). Gebouw 1 en 2 blijven intact en zijn daarom buiten beschouwing gelaten.

Ook de oudere bomen zijn geïnspecteerd op hopen die b.v. verblijf kunnen bieden aan de Rosse vleermuis. Deze zijn niet geconstateerd.

Verwacht wordt dat vleermuizen langs de verschillende groenstructuren rond en binnen het plangebied foerageren. Van bijzonder belang kan de groenstructuur die aan de noordoostkant de afscheiding van het erf vormt. Echter het ligt niet voor de hand dat deze en andere groenstructuren essentiële schakels binnen belangrijke verplaatsingsstructuren van vleermuizen zijn. Er zijn voldoende houtstructuren in de directe omgeving aanwezig om deze functie over te nemen.

Effecten

Gelet op de hoeveelheid bebouwing valt het nooit uit te sluiten het verblijf van een of enkele vleermuizen. Dit verblijf zal uitsluitend zomerverblijf betreffen; er ontbreken geschikte winterverblijfsmogelijkheden.

Conclusie

- Als gevolg van ingrepen binnen het plangebied worden geen negatieve effecten op de jaarlijkse beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen die van belang zijn voor de staat van instandhouding van de lokale populaties verwacht. Niet geheel uit te sluiten valt het zomerverblijf van een of enkele vleermuizen. Indien de nodige voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, zoals de sloop buiten de actieve periode van vleermuizen plaats te laten vinden, kan beschadiging of vernietiging van individuele vleermuizen ook uitgesloten worden.
- Als gevolg van de herontwikkeling wordt geen aantasting van foerageergebied noch groenstructuren die van bijzonder belang zijn als trek- en verplaatsingsstructuren.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Toelichting

Alle vogels die binnen Europa als inheems worden aangemerkt vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, en v daardoor binnen de Wet Natuurbescherming onder het strikte Europese beschermingsregiem. Tijdens het broedseizoen ook nesten en broedplekken van vogels beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd; deze worden als jaarrond beschermd aangeduid. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, afhankelijk van de soort en nestgebruik een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Rotslechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet nodig buiten het broedseizoen

Soorten: Overige soorten

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting bovenstaand kader).

Categorie1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek

Binnen het plangebied met zijn vele oude agrarische bebouwing zijn de omstandigheden gunstig om soorten te verwachten die binnen bebouwing nestelen en schuilen. Soorten die veelal bij uitstek hun leefgebied op en rond boerenerven vinden. De bebouwing en inrichting op het erf biedt goede voorwaarden om Huismus en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) te verwachten. Andere soorten roofvogels als Ransuil, Bosuil, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk en Wespandief die in de omgeving verwacht kunnen worden zijn meer aan het open veld, bos en bosranden gebonden en zullen in de eerste instantie in hoge bomen aan de randen van het plangebied schuilplekken en uitkijkposten onderhouden.

Veldbezoek

-Tijdens het veldbezoek werd alle bebouwing grondig geïnspecteerd op verblijf en verblijfssporen (uitwerpselen, nestmateriaal) van Huismus, Kerkuil en Steenuil. Deze werden nergens geconstateerd. Opvallend is de afwezigheid van huismussen, ondanks de gunstige omstandigheden om deze te verwachten. Een verklaring kan zijn de afwezigheid van voedselbronnen, als voedselkuilen, voederplekken en morsplekken van veevoer ten gevolge van het staken van de bedrijfsvoering. Ook het groen in en rond het plangebied is onderzocht op verblijfplekken of plekken die als zodanig kunnen functioneren als holle bomen en grote vogelnesten. Deze werden nergens geconstateerd. Niet uitgesloten kan worden dat hoge bomen aan de terreinranden, in het bijzonder de naaldbomen aan de zuidoostrand van het terrein, als uitkijkpost of rustplek van uilen en andere roofvogels

functioneren. Er werden echter geen sporen (b.v. uilenballen) gevonden die daarop wijzen, echter een kort veldbezoek is onvoldoende om deze functies geheel uit te sluiten.

Te verwachten effecten

Er werden geen aanwijzingen gevonden dat jaarrond beschermde vaste verblijfplekken van vogels ten gevolge van de ingrepen aangetast of verstoord worden, noch dat de functionele leefomgeving van soorten die jaarrond beschermde vaste verblijfplekken onderhouden aangetast wordt.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden niet direct negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplekken.

Categorie2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Waarnemingen uit deze categorie betroffen buiten algemene soorten stads- en tuinvogels als Ekster, Koolmees en Pimpelmees, en als iets zeldzamere soort uit deze categorie werd de Gekraagde roodstaart gehoord. De Gekraagde roodstaart is een soort die bij uitstek in of aan bebouwing broedt. Indien het broedseizoen in acht wordt genomen, wordt ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect verwacht op de staat van instandhouding van soorten uit deze categorie.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Tijdens het veldbezoek werd weinig activiteit van algemene tuinvogels vastgesteld. Er is veel nestgelegenheid binnen de bebouwing en het groen binnen en rond het plangebied. Er werd slechts 1 oud vogelnest geconstateerd. Dit betrof een nest van een lijsterachtige binnen de kleine houten schuur.

Indien het broedseizoen in acht wordt genomen of afdoende maatregelen genomen worden om geen nesten te beschadigen of te vernietigen worden geen negatieve effecten op deze soortgroep verwacht.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)

Beschermde soorten van deze categorie uit de groepen van amfibieën (Alpenwatersalamander, Vinpootsalamander) reptielen (Levendbarende hagedis) die in de omgeving voorkomen zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en zwak gebufferde waters dat deze voor het plangebied geheel uitgesloten kunnen worden. Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, libellen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert). Binnen het half natuurlijk milieu ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van beschermde plantensoorten te verwachten. De enige beschermde soorten uit deze categorie die met enige waarschijnlijkheid verwacht kunnen worden betreffen soorten uit de soortgroep van zoogdieren.

Zoogdieren

Bronnenonderzoek

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt nabij het plangebied verwacht worden. Dit betreft Das, Eekhoorn, Steenmarter en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). Binnen een bosrijke omgeving als deze kan altijd de Eekhoorn verwacht worden. Het plangebied ligt binnen het Brabantse verspreidingsgebied van de Das, echter iets buiten de meer oostelijk gelegen kerngebieden. De directe omgeving toont een landschappelijke geschiktheid om deze soort te

verwachten. Op basis van Internetonderzoek werd vastgesteld dat de Steenmarter nog niet veel overlast bezorgd in de omgeving van Bergeijk. Er werden geen meldingen gevonden van waarnemingen

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is onderzoek gedaan naar verblijf en verblijfssporen van genoemde soorten binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan. De Eekhoorn en Das zullen hun hoofdbiotop vinden buiten het plangebied vinden en aanwezigheid zal in de meeste gevallen van een incidentele aard zijn. De naaldbomen aan de terreinranden zijn geschikt als nestelplek voor Eekhoorn, maar de soort zal eerder geneigd zijn om in het naburig naaldbos, het optimaal leefgebied, zijn verblijfplekken te stichten. Het erf is geen geschikte vestigingsplek voor een dassenburcht. De soort zal hooguit foerageerroutes langs de terreinranden onderhouden. Het veldonderzoek heeft niet kunnen aantonen dat dit het geval is. Onderzoek binnen de nabijgelegen bossen heeft ook niet kunnen aantonen dat er dassenburchten binnen de invloedsfeer van het plangebied zijn.

De condities binnen het plangebied met zijn vele vervallen bebouwing en rommelig entourage van boerenerf zijn gunstig om kleine marterachtigen en Steenmarter te verwachten. Aanwezigheid van kleine marterachtigen al wezel, Bunzing en Hermelijn is moeilijk vast te stellen zonder gespecialiseerd onderzoek. De Steenmarter laat vaak wel duidelijke sporen na in de vorm van uitwerpselen en prooiresten. Tijdens het veldbezoek is actief onderzoek gedaan naar sporen van marterachtigen, deze werden niet geconstateerd

Conclusie

Op basis van het gepleegde bronnenonderzoek en veldbezoek worden geen negatieve effecten verwacht het op het leefgebied en verblijfplekken van nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor momenteel geen vrijstelling geldt. Op basis van een kort veldbezoek kan geen volledige uitsluiting gegeven worden voor de aanwezigheid van Steenmarter en kleine marterachtigen. De Steenmarter is binnen de omgeving nog te weinig bekend om aanwezigheid als realistisch te beschouwen zonder dat er duidelijke sporen zijn vastgesteld. Kleine marterachtigen zijn op een erf als het onderhavige met veel rommelige hoekjes moeilijk vast te stellen tijdens een kort veldbezoek. Aanbevolen wordt daarom bij wijze van voorzorgsmaatregel de sloop buiten de kwetsbare (voortplanting)periode (15 maart-1 september) van kleine marterachtigen plaats te laten vinden.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Het plangebied en biedt bijzonder goede condities om breed scala aan soorten uit deze categorie te verwachten. Er is veel schuilgelegenheid aanwezig, als leegstaande bebouwing en rommelige hoekjes. Kruidrijke onkruidbegroeiingen bieden foerageergelegenheid doordat deze zaden leveren en insecten aantrekken. Verwacht worden in de eerste instantie een aantal kleine zoogdieren die zich veelal rond en in bebouwing ophouden als spitsmuizen, woelmuizen, Bosmuis en Egel. Ook grote zoogdieren als Vos en Ree kunnen op het erf foerageergelegenheid of schuilplekken vinden. Uit de groep van amfibieën kunnen zeer algemene soorten als Bruine kikker en Gewone pad, die wat verder van het water afzwerven, verwacht worden.

Voor deze vrijgestelde beschermde soorten en soorten die buiten elk beschermingsregiem vallen geldt alleen de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient te worden voorkomen. In het bijzonder dient daarom zorgvuldig te werk worden gegaan bij verwijdering van groen en afval.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt te ver verwijderd van Natura 2000 om daar enig negatief effect op te verwachten. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Op NNN-gebied worden geen negatieve invloeden verwacht indien voldoende voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen wat betreft licht en geluidsbelasting gedurende de uitvoerende fase.

Significant blijvende negatieve effecten worden geheel niet verwacht. Toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soorten die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en vrijwel zeker binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Hoewel het plangebied geen bijzondere geschiktheid voor verblijfsmogelijkheden toont kunnen kleine zomerverblijfplekken nooit geheel uitgesloten worden. Zeker worden foeragerende vleermuizen verwacht gelet op de inrichting van het erf.

In het algemeen geldt dat alle bosranden en lijnvormige houtbegroeiingen rond en nabij het plangebied iets meer dan van gemiddeld belang zijn binnen het onderhavige landschap als structuur waarlangs getrokken en gevoerd wordt. In het bijzonder geldt dit voor de houtwal als erfafscheiding langs de noordrand van het plangebied. Deze vormt echter geen essentiële schakel binnen belangrijke verplaatsingsstructuren van vleermuizen, daar er voldoende houtstructuren in de directe omgeving zijn om deze functie over te nemen.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied en invloedssfeer daarvan niet verwacht. Er wordt niet verwacht dat het plangebied op enige essentiële wijze deel zal uitmaken van hun leefgebieden.

-Er ontbreken binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt of andere elementen die beschermd zijn als onderdeel van de functionele leefomgeving die deze verblijfplekken in stand houdt. Zover deze in de omgeving aanwezig kunnen zijn, liggen deze op voldoende afstand om geen verstoring te verwachten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling.

-Zeker verwacht worden een aantal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden indien het broedseizoen in acht wordt genomen en de sloop van de bebouwing buiten de actieve periode van vleermuizen plaats vindt, worden als gevolg van de uitvoering van de plannen en de herontwikkeling van de locatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Speciale voorzorgsmaatregelen

-Om beschadiging of vernietiging van vleermuizen geheel uit te sluiten dient de bebouwing buiten de actieve periode (15 april-15 oktober) van vleermuizen gesloopt te worden.

-Om verstoring van kleine marterachtigen in de voortplantingstijd te voorkomen dient bij wijze van voorzorgsmaatregel ingrepen aan bebouwing en erf buiten de voortplantingsperiode (15 maart- 1 september) plaats te vinden.

Aanbeveling

-Het dient aanbeveling om bij verwijderen van het groen, materialen en afval zorgvuldig te werk gaan om beschadiging en doden van schuilende amfibieën en kleine zoogdieren te voorkomen.

4.4. Mitigerende en compenserende maatregelen

Aanbevolen compenserende maatregelen

Voor versterking van de ecologische kwaliteiten dient het aanbeveling om de aanwezige natuurlijke houtbegroeiingen zoveel mogelijk te sparen en bij herinrichting aanplant van inheemse soorten.

4.5 Ontheffingsaanvraag

Indien verstoring van broedvogels uitgesloten kan worden en de bebouwing bij wijze van voorzorgsmaatregel buiten de actieve periode van vleermuizen kan worden gesloopt is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

4.6 Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde algemene voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk indien niet gegarandeerd kan worden dat nesten van broedvogels niet beschadigd of vernietigd worden.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, Uitgave RAVON 2005.
- Sander Bouwens. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Uitgave Provincie Noord-Brabant

Internetsite

- www.brabant.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl
- NDFF Verspreidingsatlassen (-www.verspreidingsatlas.nl)

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te storen	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grauwe vliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverswaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende water-weegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestrisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpemelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvlerder	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpemelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephoofbeestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus lattisimus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfin	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboserbloem *	Ranunculus arvensis	Smalle raai *	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Anguis fragilis
Akkerdooizaad *	Tortilis arvensis	Spijs havigskruid *	Hieracium lacunculata	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerogenroost *	Odonites vernus vernus	Seendbraam *	Rubus saxatilis		
Beklijnde ogenroost *	Euphrasia rosakoviana	Schijve wolfsmelk *	Euphorbia sicula	Ringslang	Natrix natrix
Berggarnander *	Teucrium montanum	Tengere distel *	Carduus tenuiflorus		
Bergnachorchtis *	Platanthera chlorantha	Tengere veldmuur *	Minuartia hybrida	Vissen (6)	
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Trosgarnander *	Teucrium boeys	Beekdonderpad	Cottus rheneanus
Blauw guichelheil *	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembies *	Scheuchzeria palustris	Beekprik	Lampetra planeri
Bokkenorchis *	Himantoglossum hircinum	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Elrits	Phoxinus phoxinus
		Vroege ereprijs *	Veronica praecox	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bosboserbloem *	Ranunculus pol. nemorosus	Wilde averluis *	Anemone c. campensis	Grote modderkrutjer	Misgurnus fossilis
Bosdravik *	Bromopsis r. benekenii	Wilde ridderspoor *	Consolida regalis	Kwabaal *	Lota lota
Brave hendrik *	Chenopodium bonus-henricus	Wilde weide *	Melampyrum arvense		
		Wolfskers *	Atriplex bella-donna	Vlinders (20)	
Brede wolfsmelk *	Euphorbia platyphylla	Zandwolfsmelk *	Euphorbia segutiana	Aardbeetvlinder *	Pyrgus malvae
Breed wolfglas *	Eriophorum latifolium	Zinkvooltje	Viola lutea calamitaria	Bospaelmoer-vlinder *	Melitaea athalia
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Zweedse kornoelje *	Cornus suecica	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Dennenorchis *	Goodyera repens			Bruine elkenpage *	Saxatium ilicis
Dreps *	Bromus secalinus	Zoogdieren terrestrisch (31)		Duinpaelmoer-vlinder *	Argynnis niobe
Echte garnander *	Teucrium cham. germanicum	Aardmuis	Microtus agrestis	Gentiaanblauwje *	Maculinea alcon
		Boommarter	Martes martes	Grote paelmoer-vlinder *	Argynnis aglaja
Franjgentiaan	Gentiana ciliata	Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Grote vos *	Nymphalis polychloros
Geelgroene wespenorchis *	Epipactis muellertii	Bunzing	Mus mus	Grote weerschijn-vlinder *	Apatura iris
Geplootde vrouwenmantel *	Alchemilla subcrenata	Damhart	Dama dama	Iepenpage	Saxatium w-album
Gesande veldsla *	Valeriana denigata	Das	Meles meles	Kleine heetvlinder *	Hipparchia siadlinus
Gevlekt zonnegroesje *	Tuberaria guttata	Dwergmuis	Micromys minutus	Kleine Ijsvogel-vlinder *	Umenitis camilla
Glad biggenkruid *	Hypochaeris glabra	Dwergspiesmuis	Sorex minutus	Kommavvlinder *	Hesperia comma
Gladde zegge *	Carex laevigata	Edelhert	Cervus elaphus	Sleedoornpage *	Thecla betulae
Groene nachorchtis	Coeloglossum viride	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Spiegeldikkopje *	Heteropterus morpheus
Groensteel *	Asplenium viride	Egel	Ertaceus europaeus	Veenbesblauwje *	Plebeus optileae
Groot spiegelklokje *	Legousia speculum-veneris	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Veenbospaelmoer-vlinder	Bolorta aquilonaris
Grote bosaardbei *	Fragaria moschata	Gewone bossiesmuis	Sorex araneus	Veenhooibeesteje	Coenonympha tullia
Grote leeuwenklauw *	Aphanes arvensis	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Veldpaelmoer-vlinder	Melitaea cinxia
Honingorchis	Hemerium monorchis	Haas	Lepus europaeus	Zilveren maan *	Bolorta selene
Kalkboserbloem *	Ranunculus polyanthus ssp. polyanthoides	Hermelijn	Mus mus		
Kalkkeertje *	Centaurea calcitrapa	Hutspiesmuis	Crocidura russula	Libellen (8)	
Karchutseranjer *	Dianthus carthusianorum	Konijn	Oryzolagus cuniculus	Beekrombout *	Gomphus vulgaris
Karwijnselle *	Selinum carvifolia	Molmuis *	Arvicola scherman	Bosbeekjuffer *	Calopteryx virgo
Kleine ereprijs *	Veronica verna	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Donkere waterjuffer *	Coenagrion armatum
Kleine Schorseneer *	Scorzonera humilis	Ree	Capreolus capreolus	Gevlekte glanslibel *	Somauchlora flavomaculata
Kleine wolfsmelk *	Euphorbia exigua	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Gewone bronlibel *	Cordulegaster boltonii
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Seenmarter	Martes foina	Hoogveenglanslibel *	Somauchlora arctica
Knolladhyrus *	Lathyrus linifolius	Tweekleurige bossiesmuis	Sorex coronatus	Kempense heidelibbel *	Sympetrum depressiusculum
Knolspirea *	Flitpendula vulgaris	Veldmuis	Microtus arvalis	Speerwaterjuffer *	Coenagrion hastulatum
Korensla *	Amosotis minima	Veldspiesmuis	Crocidura leucodon		
Kranskarij *	Carum verticillatum	Vos	Vulpes vulpes	Kevers (1)	
Kruipdijm *	Thymus praecox	Waterspiesmuis	Neomys fodiens	Vleggend hert	Lucanus cervus
Lange zonnedaauw	Drosera longifolia	Wezel	Mus mus		
Liggende ereprijs *	Veronica prostrata	Wild zwijn	Sus scrofa	Overige soorten (1)	
Moerasgarnander *	Teucrium scordium	Woelrat	Arvicola terrestris	Europese rivierkreeft	Asiatas asiaticus
Muurbloem	Erysimum cheiri				
Naakte lathyrus *	Lathyrus aphaca	Zoogdieren marien (2)			
Naaldenkervel *	Scandix pecten-veneris	Gewone zeehond	Phoca vitulina		
Pijlscheefkeik	Arabis h. sagittata	Grtje zeehond	Halichoerus grypus		
Roggelelie *	Lilium bulbiferum croceum				
Rood peperboomje *	Daphne mezereum	Amfibieën (8)			
Rozenkransje *	Antennaria dioica	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
Ruw paelzaad *	Lithospermum arvense	Bruine kikker	Rana temporaria		
Stofzaad *	Monotropa hypopitys	Gewone pad	Bufo bufo		
Scherpkruud *	Asperugo procumbens	Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
Schubvaren	Cerastium officinarum	Meerkikker	Rana ridibunda		
Schubzegge *	Carex lepidocarpa	Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta		
		Vinpoosalamander	Triturus helveticus		
		Vuursalamander	Salamandra salamandra		
		Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

